

העולם הזה

העורך הראשי:
אורי אבנרי

ראש המערכת:
שלום כהן

עורך משנה:
דוב איתן

עורך כיתוב:
סילבי קשת

כתב בכיר:
אלי תבור

עורך תבנית:
זקי

צלם המערכת:
אריה קרו

חברי המערכת:

שיע נלוח, לילי נלילי, רודי הורוביץ, רותי ורד, אברהם חרסון, יוסף אברחם, אביבה ססו, אבנר פרי, עמוס קינן, שלמה קרו.

רחוב גליקסון 8, תל-אביב, טלפון 26785, ת.ד. 136, מען למברקים: עולמפרטי, המוציא לאור: העולם הזה בע"מ, דפוס משה שהם בע"מ, ת"א, טל. 31139, ההפצה: דוד סופל ובניו, תל-אביב, המערכת איננה אחראית לתוכן המודעות.

העתון הנקרא ביותר במדינה

הק חלבניה מרגינה

טעימה יותר
עדינה יותר
טריה יותר

חלב

נשר למאכל
חלב בלבד

מיוצרת ב Closed System

לאצטבאות

Supaslot

זיהתן נחשבת בזהות

מעלי מותנת אשקלון בע"מ

ט-21964-28517 רח' היקון 106 - תל-אביב

על ה"הרקאים" של העולם הזה. כולם כותבים על "שחמט", על "מדבר סהרה" ועל "השלוטון העותומני", ואילו העולם הזה, מת-עקש דהקא לכתוב על "שחמט", על "אל-צחרה" ועל "השלוטון העותומני". מדוע? אולי מפני שרוב כותבי העולם הזה הם צברים, ששפת-אמם עברית. על כן יש להם חוש מסוים לשפות השמיות האחרות, קרוי מדוע צריכים לקחת מילה ערבית, שהשורש שלה זהה עם השורש העברי, או הקרוב לו, ולשמש אותה בבורות או בודון. ה' עובדה שחלק מאבותיהם באו מאירופה, וה' ביאו עמם שיבושים אירופיים, אינה נראית להם כהצדקה.

"שחמט" ("השה מתי") הוא שם המורכב ממילה פרסית וממילה שנייה, הוזהה בעברית ובערבית. למה לתרגם אותו חזרה מן הגרמנית? "מדבר סהרה" הוא שיבוש אירי פי גוחר: כי אל-צחרה פירושה "המדבר", ומה הטעם לדבר על "מדבר המדבר"? השם האמיתי הוא, בערבית, "אל-צחרה אל-כוברה" הינו: "המדבר (הצחור) הכביר".

הממלכה התורכית הוקמה על-ידי בני שבט עוסמן (או עות'מני). האות הערבית, שהיא בין תי"ו וסמ"ך, שוב אינה קיימת בעברית הספרדית. האירופים, שלא יכלו לבטא את המילה, קראו להם "עותומנים". האם זו סיבה לחזור על שיבוש זה?

מאותה סיבה אנו כותבים על תורכיה ועל תוניס, ולא על סורקיה וטוניסיה. אם אנו כותבים עדיין על מארוקו ועל אלג'יריה (במקום על מארקאש ועל אלג'זאיר) הרי זה רק כדי להימנע מקפיצה מהירה מדי. לעתים יש בעיה של כתיב. האם לכתוב על עבד אל-נאצר (כפי שכותבים הערבים) או על עבד א-נאסר (כפי שמדברים הערבים), ביים, שאינם מבטאים את הצדדי, ואף מש' מיסים את ה"למ"ד לפני ה"נו"ן? החלטנו לה' עדיף את הכתיב על המבטא, כדי להבליט את השורש העברי-הערבי המשותף של ה' מילה. (במקרה זה, השורש נצד). הוא הדין לגבי שולטאן (שורש שלט).

מה לעשות באות הערבית ע'ין, שהיא בין גימ"ל ורי"ש? אם נכתוב ע'ינ, כפי קוב מגרבי, יהיה ברור יותר כי המדובר על בן המערב של המהב, אך הקריאה תהיה קשה. מאותה סיבה אנו כותבים על בגדאד, ולא על בעדאד או ברדאד.

יש להשתמש, כמובן, במידה של שיקול-דעת. אולי היה נכון לכתוב על כואו של אמיר-אל-בחר (אמיר הים) אל ג'בל-אל-טאריק (הר המצביא טאריק) (במקום על כואו האד מיראל אל טיבדסטאר). אך אלה הסכמי מוש' גים בינלאומיים, שאין טעם לשנותם. לעומת זאת, לגבי שמות ומושגים שמייים מובהקים, הקשורים ללשוננו, הגיעה השעה להשתחרר ממורשה לשונית קלוקלת.

★ ★ ★
הקורא שמואל סילברסטון מתלונן מרה

מא החלה המערכת לפני חודשים לרענן את פני העתון על-ידי הרחבת מתכונתו, הוספת שורה שלמה של מדורים חדשים וגיוון נושאים, עומד לנגד עיניה שיקול נוסף: כיצד לתת למספר רב ככל האפשר של קוראים את האפשרות להשתתף במישרין בעיצוב פני העולם הזה?

ברגע זה, כשהמביצע עוד נמצא בעיצומו, פתוחות לפניך כמה וכמה דרכים להשתתף פות בעתון ובעריכתו — הן כדי להתבטא והן כדי לעזור לנו. אתה יכול:

● לשלוח חמשי, בדיחה או אנקדוטה משעשעת למדורה של לילי גלילי, העולם הבא.

● לשלוח תשבץ, פרי יצירתך, בתוספת תמונתך, לתחרות התשבצים.

● להציע למערכת את שמו של אדם שעמד לפני שנים במרכז החדשות, כדי ש' המערכת תברר את מקום הימצאו ומצבו כיום, במסגרת המדור איפה הם היו?

● להציע שאלה למדור מסאל בזק (וכי מובן, לענות על שאלת כותבי העולם הזה כאשר הם פונים אליך למען מדור זה).

● להתנדב, אם אתה בגיל 15 עד 18, להשתתף במחקר החברתי הגדול של העולם הזה, נועד 1960 (אם כן — שלח את שמך וכתובתך לת.ד. 136, תל-אביב, והיה בטוח שהם יישמרו בסוד. ציין גם אם אתה מת' נדב כפרט, או בשם חברה שלמה).

● להשום ולהמציא לנו את החיות חייך, במסגרת התחרות אלה חייך.

● לכתוב מכתב (משעשע ומקורי, עד כמה שאפשר) למדור מכתבים לרותי.

כל זה נוסף על חובתך הראשונית כי קורא מסור: להגיב, בצורת מכתב למערכת (קצר, אנא!) על חומר שהופיע בעתון ושעורר את השומת-לבך (אם לחיוב ואם לשלילה). במיוחד הן מתבקש להביע את דעתך על המדורים החדשים, המכונים לספק את כל הקוראים, אף שכל אחד מהם מופנה במיוחד לטעמו של סוג-קוראים מיוחד. נוסף למדורים שכבר הזכרתי, כחנתי למדורים קטנתר, ראינו מיוחד, עולם קטן, חפש את האשה ורחל מרחלת. נשמח במיוחד אם תוסיף למכתבך את תצלומך, וכן כמה פרי טים על זהותך, מקצועך וגילך.

מובן מאליו שכל הרשימות האלה אינן גורעות את הדרישה הכללית להעביר לנו אינפורמציה מיוחדת המגיעה לאוזניך, ושיש בה כדי לעזור לנו למלא את תפקידנו. לקראת יום-העצמאות, יש לנו אליך בק' שה נוספת: השתתף במשאל המיוחד שישא את הכותרת "אור וצל במדינת ישראל". במלאת 12 שנה לקיום המדינה, צנה על ה' שאלה: "מה הן, לדעתך, 12 התכונות ה' חיוביות ביותר ר' 12 התכונות השליליות ביותר במדינתנו?" גם כאן צרף את פרטיך האישיים ואת תצלומך. התשובות המעניינות ביותר יפורסמו בגליון יום העצמאות תש"כ.

אחד הגויים
רשימתו האחרונה של העורך, "קורא יק" (העולם הזה 1173), היתה הרשימה הזוהרת ביותר שקראתי מזה זמן רב. ההתייחסות הזאת טמט מעוררת בחילה. העולם הזה רשאי להיות זר, ולנארו, צעקי וכיוצא באלה, ככל העולה על רוחו, אבל בתנאי אחד — שלא ינסה לעשות מזה אידאולוגיה ושלא ינסה להתראות כאחד. קראו לילד בשמו!

זלידה בשמה?
... בניגוד לעורך, אני שמח כי הקהל שתעניין עתה יותר בנערות-פיתוי ובחחרות יות כדורגל מאשר כרושיח האחרון בין בוגריו ובניו. זה משום מוכיח כי אנו נעשים סוגיסוף לעם נורמלי, אחד הגויים. החלוקה הנוכחית בין החומר הפוליטי הרציני (עשרה ורבע עמודים בגליון 1173) והחומר הקל יותר (שלשה-עשר עמודים) ושלושה רבעים, כולל מדורי הקולנוע, האמינות וכו') היא הנכונה. אל תתנו לסטובים להמנות אתכם לדרך אחרת. הם יהיו הרא' שונים שיפסיקו לקרוא את העולם הזה אם יהיה כולו רציני ופוליטי.

דן גורביץ, גדרה

העולם הזה הוא הכל — רק קצת יותר, כאשר הוא רציני. הוא יותר רציני מכל עתון אחר בארץ. כאשר הוא סנסציוני הוא יותר סנסציוני מכולם, כאשר הוא מיסטי, הוא משמיע יותר מכולם, וכאשר הוא משי' בת, יש לזה יותר משקל מכל שבה אחר. הוא מוכשר יותר, יקר יותר, מרגיז יותר, ומשעשע יותר — ואם יפסיק להיות כזה, לא אקנה אותו יותר.

רוני אבני, רחובות

אני חושב שהעורך צדק בכתחו את סיבות האדישות הנוכחית של הציבור, כאשר קבע כי גרם לכך הפיצול הבלתי-מוצלח בין ה' קבוצות השונות המציעות פתרונות חדשים, מכיוון שהעולם הזה הוא האב הרוחני של

מכתבים

כל הסכוצות האלה (אם הם מודים בכך ואם לא), מדוע לא ינסו באיוו שהיא יומה' להביא לליכוד הנוהרים האלצה' דויד יערי, קרית-תיים

איזו ופסל

מאזן מאוזן
השובות של איזו נענין מרתף האורגניות (העולם הזה 1173) אייכבה אותי קשות חשבתי שהנה נמצא סוגיסוף אדם אחד במדינה שיש לו ה' דם להתנגד למוסר החברת' הישן, ש' אב' עליו הכלה והסותר את כל ה' החושות של אדם מודרני, והנה סתי' ברר שנים הוא הולך בתלם וחושב שמה שכתב עליו בהעו' גם הוא זה היה איום ונורא. בו אדם, זה היה הקומפלימנט הכי גדול שקיבלת בחיים שלך!

חיים מנדל, רמת-גן

זה כמו תשבץ בתיאור הראשון (העולם הזה 1160) הכל היה מאוזן. כי תאור השני (של איזו) הכל היה מאוזן. אז כמו כי תשבץ, הפתרון הנכון מורכב משני הכיוונים. (הייתי שם, פעם).

רות, פתח-תקווה

באיזה כיוון?
... אם היו שם אורגניות או לא — זה תלוי מאד בהגדרת המונח "אורגניה". אלתנן יחיעם, תל-אביב

לפי אנציקלופדיה בריטניקה: "הדיקודים